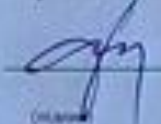

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра менеджменту (№ 602)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

 О. Є. Федорович
(підпис) (ім'я та прізвище)

«31» серпня 2021 р.

СИЛАБУС ОBOB'ЯЗKОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Економіка та бізнес

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 12 «Інформаційні технології»

(цифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 122 «Комп'ютерні науки»

(код і найменування спеціальності)

Освітня програма: «Комп'ютеризація обробки інформації та управління»,
«Комп'ютеризація обробки інформації та управління»

Скорочена форма навчання, 3 роки»

(найменування освітньої програми)

Форма навчання: денна, заочна, дистанційна

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Силабус введено в дію з 01.09.2021 року

Харків – 2021 р.

Розробник: Гатило В.П., доцент каф.602, к.е.н.

(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання)

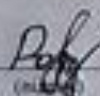
(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри менеджменту (№ 602)

Протокол №1 від «31» серпня 2021р.

Завідувач кафедри д.т.н., професор

(науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Ю.О. Романенков

(ініціали та прізвище)

Погоджено з представником здобувачів освіти:

Представник студентів Б.р.н.

(підпис)

Б.О. Воробейко

(ініціали та прізвище)

1. Загальна інформація про викладача

Гатило Валентина Петрівна, к.е.н.,
доцент.

Викладає в університеті з 2006 року.
За останній рік викладає наступні
дисципліни:

- Менеджмент;
- Управління ланцюгами поставок;
- Операційний менеджмент;
- Логістика;
- Інформаційні системи і
технології в управлінні;
- Вступ до фаху;
- Управління запасами та
складська логістика;
- Економіка і бізнес.

Напрями наукових досліджень:
менеджмент, управління людськими
ресурсами, логістика, управління іміджем
підприємств.

2. Опис навчальної дисципліни

Семестр, в якому викладається дисципліна – 5, 7 семестр.

Обсяг дисципліни:

3 кредити ЄКТС (90 годин), у тому числі аудиторних – 32 годин,
самостійної роботи здобувачів – 58 години.

Форми здобуття освіти

Денна, дистанційна, заочна.

Дисципліна – обов'язкова.

Види навчальної діяльності – лекції, практичні заняття, самостійна
робота здобувача.

Види контролю – поточний, модульний та підсумковий (семестровий)
контроль (залік).

Мова викладання – українська.

Необхідні обов'язкові попередні дисципліни (пререквізити) – вища
математика, філософія, теорія ймовірності та математична статистика.

Необхідні обов'язкові супутні дисципліни (кореквізити) Гуманітарна
дисципліна за вибором, теорія прийняття рішень.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета

Формування у майбутніх фахівців системних знань і розуміння концептуальних основ логістики, теорії й практики розвитку цього напрямку та набуття навичок самостійної роботи щодо засвоєння навчального матеріалу стосовно сучасних методів управління матеріальними та іншими потоками в сучасних умовах.

Завдання

Набуття здобувачами теоретичних знань з питань концепції, стратегії й тактики логістики та принципів і закономірностей створення й руху матеріальних потоків; оволодіння ідеологією концепції та навичками логістичного управління; розроблення пропозицій щодо формування та удосконалення логістичних систем і механізмів їх функціонування; набуття навичок оцінки економічної ефективності та наслідків здійснення логістичних рішень.

Після опанування дисципліни здобувач набуде наступні **компетентності**:

загальні:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність застосовувати знань у практичних ситуаціях.
- Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- Здатність приймати обґрунтовані рішення.

спеціальні (фахові):

- Здатність використовувати сучасні методи математичного моделювання об'єктів, процесів і явищ, розробляти моделі й алгоритми чисельного розв'язування задач математичного моделювання, враховувати похибки наближеного чисельного розв'язування професійних задач.

- Здатність здійснювати формалізований опис задач дослідження операцій в організаційно-технічних і соціально-економічних системах різного призначення, визначати їх оптимальні розв'язки, будувати моделі оптимального управління з урахуванням змін економічної ситуації, оптимізувати процеси управління в системах різного призначення та рівня ієрархії.

- Здатність до аналізу та функціонального моделювання бізнес- процесів, побудови та практичного застосування функціональних моделей організаційно-економічних і виробничо-технічних систем, методів оцінювання ризиків їх проектування.

Очікується, що після опанування дисципліни здобувачем будуть досягнуті наступні **результати навчання** і він буде:

- Використовувати методологію системного аналізу об'єктів, процесів і систем для задач аналізу, прогнозування, управління та проектування динамічних процесів в макроекономічних, технічних, технологічних і фінансових об'єктах

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Сутність та роль бізнесу.

Тема 1. Природа бізнесу і його економічна основа..

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Обсяг аудиторного навантаження: 6 годин.

Тема практичного заняття: Підприємництво в суспільстві.

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): проектор, комп'ютери.

Стисла анотація: Предмет, об'єкт та закономірності вивчення бізнесу. Економічні відносини бізнесу: сутність та структура. Потреба виникнення бізнесу. Родові ознаки бізнесу. Середовище розвитку економічних відносин бізнесу, його структуризація та характеристика.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 6 годин.

Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача: Особистість підприємця та його ділові якості. Особистість підприємця та його ділові якості. Типи конкурентної поведінки. Особистість підприємця та його ділові якості.

Тема 2. Стратегія розвитку бізнесу. Бізнес-комунікації.

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Обсяг аудиторного навантаження: 5 годин.

Тема практичного заняття: «Планування ділової кар'єри менеджера. Визначення цілей. Розробка кар'єрограми»

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): проектор, комп'ютери.

Стисла анотація: Особливості функціонування підприємства. Системний підхід в управлінні підприємством. Бізнес-план і його роль у розвитку підприємництва. Суть планування діяльності організації. Рівні планування. Види планів за строками. Принципи планування. Стратегія підприємства. Цілі бізнес-планування, завдання, виконавці. Принципи бізнес - планування. Види бізнес-планування. Функції бізнес - планів: внутрішні та зовнішні. Замовники і розробники бізнес-планів. Бізнес-ідея як інноваційна основа бізнес - планування та інвестиційного проектування. Класифікація бізнес-планів.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 6 годин.

Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Модульний контроль 1

- *Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*
- *Обсяг самостійної роботи здобувачів – за необхідністю.*

Змістовий модуль 2. Економічні відносини в бізнесі.

Тема 6. Методи та прийоми бізнес-планування

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Обсяг аудиторного навантаження: 6 годин.

Тема практичного заняття: Порядок Створення та діяльність малих підприємств.

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): проектор, комп'ютери.

Стисла анотація: Методика розробки бізнес-плану. Методи і технічні прийоми використання в бізнес-плануванні. Нормативне бізнес - планування. Процес бізнес-планування і послідовність розробки бізнес-плану.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 6 годин.

Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 4. Бізнес-план і його структура.

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Обсяг аудиторного навантаження: 6 годин.

Тема практичного заняття: Проведення маркетингових досліджень.

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): проектор, комп'ютери.

Стисла анотація: Загальний опис фірми, цілі фірми: опис фірми; оцінка та аналіз внутрішнього і зовнішнього середовища фірми; формування цілей і завдань фірми, призначення бізнес-планів. Оцінка ринку збуту: конкретизація ринку збуту; оцінка потенційної ємності ринку; методи прогнозування попиту; сегментація ринку; позиціонування товару; прогноз обсягу продажів; опис ринку збуту в бізнес-плані. Конкуренція: методи вивчення конкурентів; опис конкуренції в бізнес-плані; оцінка конкурентоспроможності фірми, її сильних і слабких сторін. Маркетинг план і його роль: планування маркетингу; стратегія маркетингу; встановлення цін на товари; розповсюдження товарів; просування товару; зміст плану маркетингу бізнес-плану. Виробничий план: виробнича програма фірми; розрахунок потреби в матеріальних ресурсах; розрахунок потреби в персоналі та заробітній платі; розрахунок на виробництво і збут продукції; визначення собівартості конкретних виробів (послуг). Управління та організації: управлінська команда; організаційна структура управління; кадрова політика і стратегія.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 6 годин.

Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача: Державна підтримка та сприяння розвитку підприємництва. Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 5. Оцінка підприємницьких ризиків в бізнес - плануванні.

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Обсяг аудиторного навантаження: 5 годин.

Тема практичного заняття: Вирішення завдання МОВ: склад власний чи загального користування. Розрахунок точки беззбитковості діяльності складу.

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): проектор, комп'ютери.

Стисла анотація: Опис підприємницьких ризиків в бізнес - плані; визначення категорії «підприємницький ризик»; класифікація підприємницьких ризиків; оцінка ризиків; оцінка втрат у зв'язку з ризиковими ситуаціями; шляхи

зниження ризиків; шляхи зниження зовнішніх підприємницьких ризиків; шляхи зниження внутрішніх підприємницьких.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 6 годин.

Теми, види робіт, що належать до самостійної роботи здобувача:
Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Модульний контроль 2

Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).

Обсяг аудиторного навантаження: 2 години.

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): комп'ютери.

Обсяг самостійної роботи здобувачів – за необхідністю.

Підготовка до модульного контролю.

5. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання РР «Розробка бізнес-плану проекту».

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): комп'ютери.

Обсяг самостійної роботи здобувачів – 28 годин.

6. Методи навчання

Словесні, наочні, практичні.

7. Методи контролю

Поточний контроль (теоретичне опитування й розв'язання практичних завдань), модульний контроль (тестування за розділами курсу) та підсумковий (семестровий) контроль (залік).

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Виконання і захист практичних робіт	0...4	4	0...14
Модульний контроль	0...25	1	0...25
Змістовний модуль 2			
Виконання і захист практичних робіт	0...4	4	0..16
Модульний контроль	0...25	1	0...25
Виконання і захист РР	0...20	1	0...20
Усього за семестр			0...100

Прийнята шкала оцінювання

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

Семестровий контроль (залік) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування (модульного контролю) й за наявності допуску до заліку. Допуском до заліку є виконана та захищена РР та виконані та захищені практичні роботи. Під час складання семестрового заліку здобувач має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для заліку складається з двох теоретичних запитань та одного практичного. Максимальна кількість балів за кожне питання: 30, 30, 40 (сума – 100 балів).

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

(60-74). Показати мінімум знань та умінь. Виконати індивідуальні завдання та здати тестування.

(75-89). Твердо опанувати перелік знань та умінь, захистити всі індивідуальні завдання, здати тестування та поза аудиторну самостійну роботу.

(90-100). Досконально знати всі теми та мати навички самостійного оволодіння методами бізнес-планування та застосування цих знань у практичній розробці бізнес-планів.

9. Політика навчального курсу

Відпрацювання пропущених занять відбувається відповідно до розкладу консультацій, за попереднім погодженням з викладачем. Питання, що стосуються академічної доброчесності, розглядає викладач або за процедурою, визначеною у Положенні про академічну доброчесність.

10. Політика академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає (Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. Лист МОН України № 1/9-650 від 23.10.2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-650729-18#n211>):

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».

11. Методичне забезпечення та інформаційні ресурси

1. Сторінка дисципліни знаходиться за посиланням:
<https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=4030>

12. Рекомендована література

Базова

1. Бізнес-план: технологія розробки та обґрунтування: Навчальний посібник. – Вид. 2-ге/ С.Ф. Покропивний, С.М. Соболев, Г.О.Швиданенко, О.Г. Дерев'яно. – К.:КНЕУ, 2002. – 379 с.
2. Ільчук М.М., Коновал І.А. Бізнес-планування підприємницької діяльності в АПК. Навч. посібник. – К.:ЗАТ «Нічлава», 2013. –308 с
3. Василенко В.А., Ткаченко Т.І. Стратегічне управління: Навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2003. – 396 с.
4. Бізнес-план: технологія розробки та обґрунтування: Навч. пос. –Вид. 2-ге, дод. / С.Ф Покропивний, С.М. Соболев, Г.О. Швиданенко, О.Г. Дерев'яно. – К.: КНЕУ, 2002. – 379 с.

Допоміжна

1. Гавва В.М. Економічне обґрунтування господарських рішень. – Х.: Нац. аерокосм. ун-т «Харк. авіац. ін-т», 2001. – 157 с.
2. Сафронов Я.В. Экономика предприятия. – Х.: Нац. аерокосм. ун-т «Харьк. авиац. ин-т», 2004. – 63 с.
3. Джозеф А. Ковелло, Бран Дж. Хейзелгрэн. Бизнес-планы. Полное справочное руководство: Пер. с англ. - М.: «Издательство БИНОМ». 2017. - 352 с.

12. Інформаційні ресурси

1. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/print1382613528661298> Закон України «Про вищу освіту»
2. Національна бібліотека України: <http://nbuv.gov.ua>
3. Наукова періодика України <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>
4. Законодавство України: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws>
5. Центр навчальної літератури: www.cul.com.ua
6. Державна служба статистики України: www.ukrstat.gov.ua